

Partnerské násilí dospívajících a mladých v ČR

výzkumný
vzorek

1000 osob
16–26 let

v roce **2018**

30
% mladých lidí

zažilo | zažívá

DLOUHODOBÉ NÁSILÍ VE VZTAHU

61 %
ŽEN

39 %
MUŽŮ

Následky

16 % myšlenky
na sebevraždu

18 % strach z násilí,
strach o život

20 % nevolnost, závratě

26 % nechutenství,
ztráta hmotnosti

43 % neschopnost soustředit se
na práci, studium

Jak násilí ve vztahu ŘEŠÍ?

56 % **rozchodem**

47 % **svěří se** kamarádce
kamarádovi

18 % **svěří se** rodičům

2 % nahlásí to vedení školy

3 % podá podnět na policii

2 % zavolá na linku důvěry

24 % **neřeší ho**

914 osob má zkušenost
se vztahem

z nich **zažilo**
od partnera/partnerky

extrémní
žárlivost

28
%

kontrolu
telefonu
bez svolení

18
%

strkání,
facku

17
%

Partnerské násilí dospívajících a mladých

hlavní výstupy z výzkumu

proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.

2019

---

proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s.

V Luhu 715/6, 140 00 Praha 4, Česká republika

Tel.: +420 774 433 005

e-mail: info@profem.cz

web: www.profem.cz

grafická úprava úvodní strany: Jana Štěpánová

Výzkum byl realizován v rámci projektu Love&Respect – Preventing Teen Dating Violence II., podpořeného v letech 2017-2019 z programu Evropské unie Erasmus +.

Tento dokument byl vytvořen za podpory programu Erasmus + Evropské unie. Podpora Evropské komise při tvorbě této publikace nepředstavuje souhlas s obsahem, který odráží pouze názory autorů, a Komise nemůže být zodpovědná za jakékoliv využití informací obsažených v této publikaci.

Úvod

Partnerské násilí mladých (v angličtině *teen dating violence*) je v rámci předložené zprávy chápáno jako násilné chování ve vztazích nebo také při „randění“ mladých lidí ve věku 16–26 let. Právě na toto téma se zaměřujeme v aktuálním projektu *Love & Respect – Preventing Teen Dating Violence II*. Tento dvouletý projekt (2017-2019) vznikl v rámci strategického partnerství proFem – centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o.p.s. a dalších šesti neziskových organizací: Sakhli – Advice Centre for Women (Gruzie), Society Without Violence (Arménie), CESI - Center for Education, Counselling and Research (Chorvatsko), FONDAZIONE Hallgarten-Franchetti Centro Studi Villa Montesca (Itálie), Fundación Indera (Španělsko) a Hazissa – Prevention of Sexualized Violence (Rakousko), a je financován programem Erasmus +. Cílem projektu *Love & Respect* je zvýšit povědomí o vztahovém násilí mezi mladými lidmi, zvýšit kompetence pracovníků pro práci s tímto tématem a potažmo snížit výskyt tohoto fenoménu.

Součástí projektu *Love & Respect* byla také **realizace kvantitativního výzkumu mapujícího výskyt partnerského násilí v této věkové skupině, jeho specifické formy a dopady. Předmětem tohoto dokumentu je představit hlavní zjištění výzkumu.** Podrobná výzkumná zpráva bude ke stažení na www.profem.cz.

Jde o unikátní výzkum přinášející data o tématu v České republice poměrně neznámém, který mapuje současnou situaci a upozorňuje na existenci partnerského násilí mezi mladými lidmi a na jeho závažnost. Díky zmapování důsledků a jednotlivých forem tohoto násilí však může výzkum posloužit také jako zdroj informací pro učitele, pracovníky a pracovníce primární prevence, nízkoprahových klubů pro děti a mládež, sociálně aktivizačních služeb nebo dalších služeb a pracovníků cílících své aktivity na tuto skupinu.

Metodologie výzkumu

Cílem výzkumu bylo zmapovat výskyt partnerského násilí mezi mladými lidmi v České republice, formy tohoto násilí a jeho dopady. Výzkum byl realizován za podpory agentury MindBridge Consulting a.s., a to v průběhu března 2018. Jednalo se o kvantitativní výzkum, konkrétní metodou sběru dat byl online dotazník - tzv. Computer Aided Website Interviewing (CAWI). Výzkumu se zúčastnilo 1000 respondentů a respondentek ve věku 16-26 let z různých měst napříč Českou republikou. Složení vzorku (pohlaví, vzdělání, rodinný stav) díky náhodnému výběru respondentů kopíruje demografické údaje této věkové skupiny ve společnosti, pročež je možné výstupy z výzkumu generalizovat a považovat za reprezentativní.

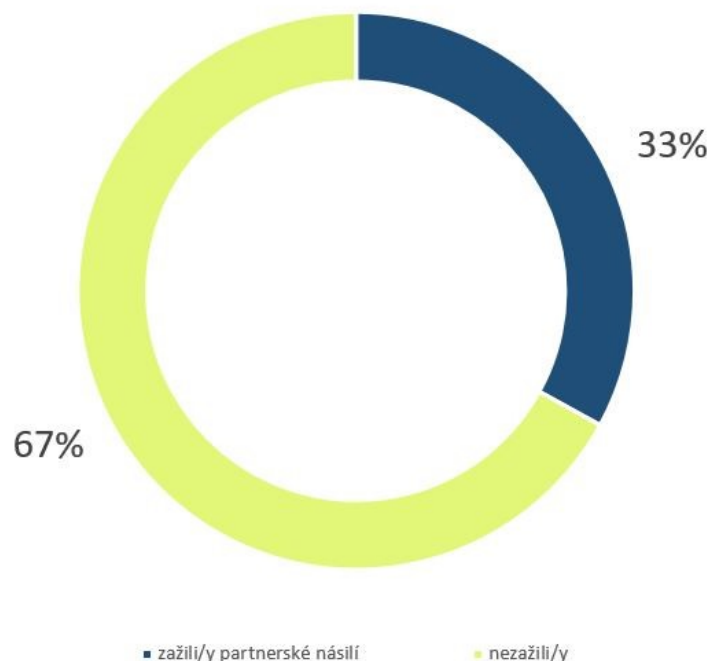
Na začátku dotazníku byli respondenti a respondentky dotázáni na to, zda mají nebo měli nějaký vztah, či s někým chodí nebo v minulosti chodili. V případě kladné odpovědi následovalo 42 otázek týkajících se konkrétních situací, na které zároveň respondenti a respondentky odpovídali, zda je zažili pouze jednou či opakovaně. Přičemž tyto konkrétní situace byly definovány na základě předvýzkumu ve formě focus group se zástupci cílové skupiny dotazníkového šetření. Index výskytu násilí byl pak vytvořen specifickou kombinací výskytu jednotlivých situací u respondentů. Dále byla v dotazníku zařazena otázka zkoumající, zda respondenti a respondentky zažili některé z potíží, jakožto reakce na zažívané (násilné či toxické) situace ve vztahu. Zkoumali jsme také to, zda respondenti a respondentky situaci (násilí či toxického chování ve vztahu) nějakým způsobem řešili, a jaký to mělo na situaci dopad. U obou otázek, jak u otázky týkající se potíží, tak u otázky týkající se řešení, mohli respondenti

a respondentky vybrat vícero odpovědí. V obou otázkách byla zároveň sada odpovědí předem definována. Na závěr dotazníku následovaly demografické a identifikační otázky (tedy otázky zjišťující např. věk respondentů a respondentek, jejich nejvyšší dosažené vzdělání, rodinný stav, apod.).

Výskyt, podoby a důsledky násilí ve vztazích mladých

Z reprezentativního vzorku 1000 dotazovaných respondentů a respondentek ve věku 16-26 let mělo nějakou zkušenost se vztahem 914 mladých či dospívajících (jsou či byli s někým ve vztahu, manželství či registrovaném partnerství). Přičemž 33 % z těchto lidí zažilo v některém ze svých vztahů násilí, které definujeme jako partnerské násilí mladých. **Znamená to, že každý třetí mladý člověk, který/ktará má zkušenost se vztahem, zažívá či zažil násilí ze strany svého partnera nebo člověka, se kterým „randí“.** Pokud bychom data přepočítali na celou populaci bez ohledu na to, zda měly osoby vztah či nikoliv, pak můžeme říci, že 30 % mladých lidí zažívá či zažilo ve vztahu násilí. Z těchto jsou oběťmi ve 61 % ženy či dívky, ve 39 % muži či chlapci.

Kolik mladých lidí, kteří někdy byli ve vztahu, zažilo partnerské násilí?

Formy partnerského násilí

Nejčastější formou partnerského násilí je násilí **psychologické** – polovina mladých lidí, kteří se nacházejí v násilném vztahu opakovaně ze strany svého partnera či partnerky zažívá extrémní žárlivost a obviňování z nevěry. 41,3 % lidí, kteří čelí nebo čelili partnerskému násilí, zažilo také opakovanou kontrolu, kdy jejich partner/ka trval(a) na tom, že musí vědět, kde se nacházejí, s kým jsou a co dělají.

Další obvyklou formou násilí je **fyzické násilí** – 19,3 % mladých lidí, kteří čelí nebo čelili partnerskému násilí, zažilo nebo zažívá opakovaně v násilném vztahu facky a násilné strkání.

Nejtypičtějším projevem **kybernásilí** ve vztazích teenagerů je kontrola a čtení zpráv z partnerova/partnerčina mobilu bez jejich souhlasu, které opakovaně zažívá 31,3 % mladých obětí partnerského násilí. 25,3 % obětí násilí je opakovaně zahlcováno zprávami, emaily, telefonáty, a to i po skončení vztahu.

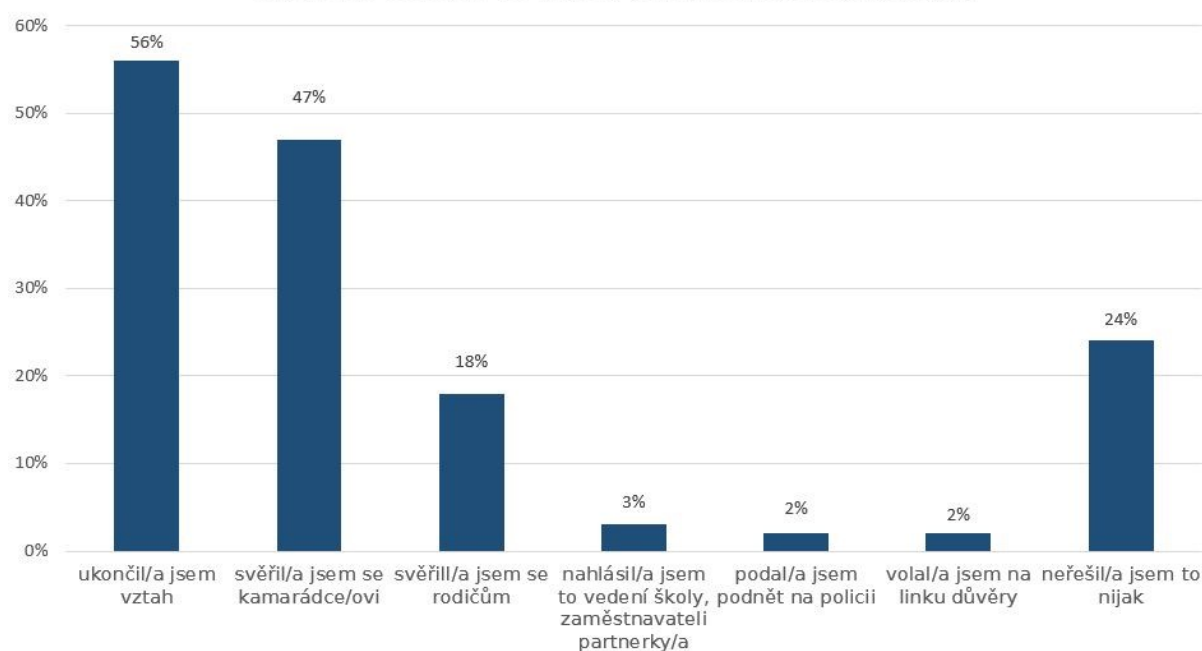
Stalking, tedy nebezpečné pronásledování, je také součástí této problematiky - 18,7 % mladých lidí, kteří mají nebo měli zkušenost s násilným vztahem, zažilo, že je bývalí partneři opakovaně po rozchodu vyhledávali, i když vyjádřili nezáměr se s nimi dále vídat.

Téměř 14 % lidí v násilném vztahu zažilo opakované **sexuální násilí** v podobě nevyžádaných polibků a dotyků.

Řešení situace

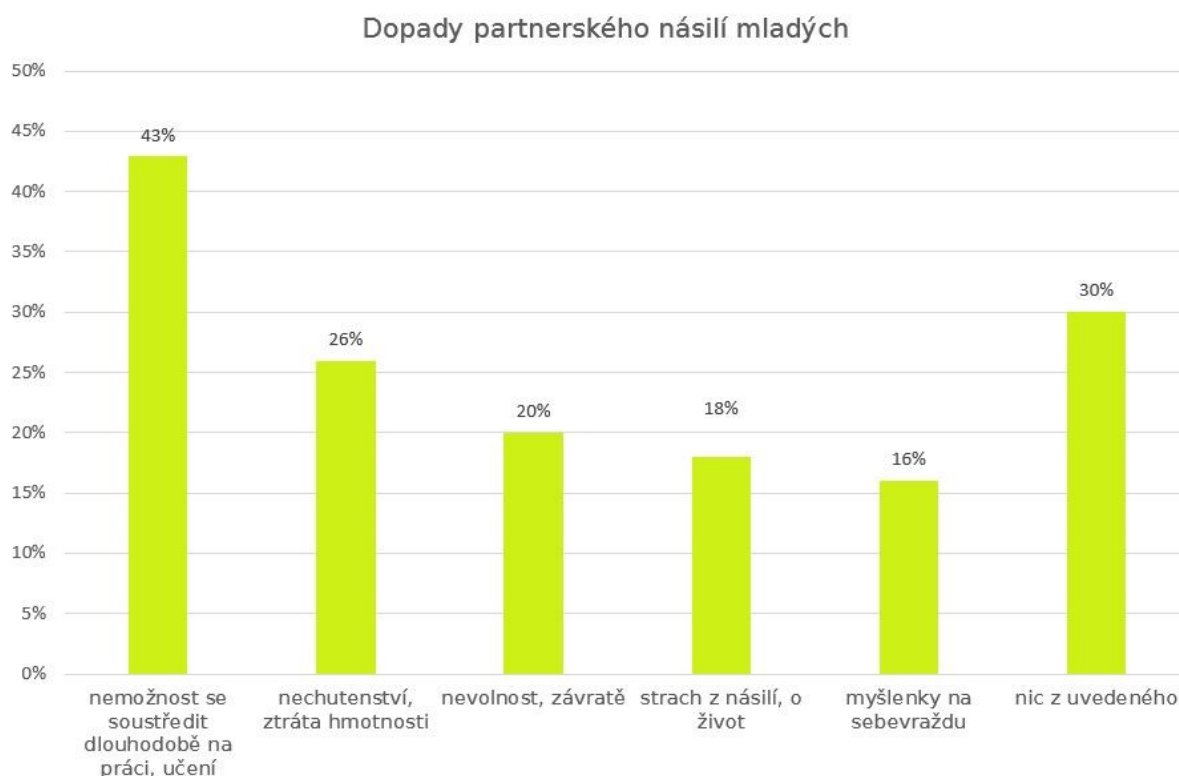
Ač se většina mladých lidí, kteří se ve svém vztahu nebo při randění setkávali či setkávají s nějakou formou násilí dlouhodobě (n=303), tuto situaci snaží řešit, téměř jedna čtvrtina k žádnému řešení tohoto problému nepřistupuje. Ti, kteří a které situaci řeší, často volí několik způsobů řešení najednou. Nejčastěji se s partnerem rozchází (56 %) nebo se svěří své kamarádce či kamarádovi (47 %). Pouze minimum podá v souvislosti s násilím ve vztahu trestní oznámení nebo vyhledá odbornou pomoc. Ve 26 % případech se situace násilí ve vztahu nijak nezměnila i přesto, že mladí lidé vyzkoušeli některé ze zmíněných řešení. V 5 % případech se situace dokonce zhoršila.

Mladí lidé se násilí ve vztahu snaží řešit těmito způsoby:

Dopady partnerského násilí mladých

Partnerské násilí mladých nezůstává bez důsledků. Pouze necelá třetina mladých lidí, kteří jsou dlouhodobě vystaveni působení některé z forem partnerského násilí (n=303), nepocítí v důsledku násilí ve vztahu žádné z uvedených dopadů na svůj osobní život nebo své zdraví. Někteří však naopak zažijí více ze zmíněných dopadů. Nejčastěji se nemohou kvůli násilí dlouhodoběji soustředit na své studium, školu nebo na svou práci (43 %). U přibližně každého čtvrtého chlapce nebo dívky se projeví anorexie nebo výrazný úbytek váhy (26 %). Dokonce 16 % mladých lidí napadají v důsledku násilí myšlenky na sebevraždu.

Závěrem

Představený výzkum zmapoval výskyt násilí ve vztazích mladých, ať už se jedná o vztahy nebo o „randění“. Ve třetině těchto případů se u mladých objeví násilí. Dopady tohoto násilí jsou přitom alarmující – anorexie, myšlenky na sebevraždu a mnohé další – a mohou mít devastující dopad na život jednotlivců. Vzhledem k faktu, že mezi dospívajícími a mladými lidmi zůstává čtvrtina osob v násilných vztazích, kteří svou situaci neřeší, a to ani rozmluvou s kamarády, je nutné vést v této oblasti takové intervence, které ve svém důsledku přispějí k vyšší míře informovanosti této cílové skupiny a potažmo k redukci výskytu tohoto fenoménu či jeho dopadů na jednotlivce.